

Klub Radnych
ChDS. „Nasze Podlasie”
Rady Miasta Bielsk Podlaski

Bielsk Podlaski, 08.06.2017 r.

Podni. Rady Miejskiej
13.06.2017

Bv + GP
13.6.17
g

Pan Igor Łukaszuk
Przewodniczący Rady Miasta Bielsk Podlaski

Pan Jarosław Borowski
Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski

Wniosek

Klub Radnych ChDS „Nasze Podlasie”, w związku z ustawą z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, przedstawia wniosek (propozycję) zmiany nazw ulic podlegających dekomunizacji na terenie miasta Bielsk Podlaski:

1. obecnej nazwie ulicy **Gwardii Ludowej** – proponuje się nadać nazwę **Zaciszna**
2. obecnej nazwie ulicy **Hanki Sawickiej** – proponuje się nadać nazwę **św. Maksymiliana Marii Kolbego**
3. obecnemu odcinkowi ulicy o nazwie **Wandy Wasilewskiej** biegnącemu od ul. Hanki Sawickiej – proponuje się nadać nazwę **św.św. Cyryla i Metodego** (dłuższy odcinek)
4. obecnemu odcinkowi ulicy o nazwie **Wandy Wasilewskiej** biegnącemu od ul. Marii Konopnickiej – proponuje się nadać nazwę **Solidarności** (krótszy odcinek)
5. obecnemu odcinkowi ulicy o nazwie **Wandy Wasilewskiej**, stanowiącemu przedłużenie ul. Juliana Tuwima – proponuje się nadać nazwę **Juliana Tuwima**
6. obecnej nazwie ulicy **Jana Krasickiego** – proponuje się nadać nazwę **Zbigniewa Herberta**
7. obecnej nazwie ulicy **Władysława Gomułki** – proponuje się nadać nazwę **Antoniego Wojtkowskiego**
8. obecnej nazwie ulicy **30 Lipca** – proponuje się nadać nazwę **Niepodległości Polski**.

Powyższe propozycje nowych nazw ulic spełniają wymagania przywołanej wyżej ustawy z 1 kwietnia 2016 r.

Klub Radnych wnosi, aby przedmiotowy wniosek został skierowany pod obrady sesji Rady Miasta celem rozpatrzenia podczas dyskusji nad projektem uchwały w sprawie zmiany nazw ulic w mieście Bielsk Podlaski w związku z ustawą dekomunizacyjną.

**W ZAŁĄCZENIU: - 6 eq2. Uzasadnienia do wniosku
w sprawie nadania nowych
nazw ulicom.**

Karimien H. Lenczyński, Jędrzej Andrzej Wójcik

Załącznik do wniosku w sprawie nadania nowych nazw ulic

W miejsce istniejącej ul. Hanki Sawickiej na ul. **św. Maksymilian Maria Kolbe**.

UZASADNIENIE:

Maksymilian Maria Kolbe (właśc. **Rajmund Kolbe**; ur. 8 stycznia 1894 w Zduńskiej Woli, zm. 14 sierpnia 1941 w KL Auschwitz) – polski franciszkanin konwentualny, prezbiter, męczennik, misjonarz i święty Kościoła katolickiego. W czasie okupacji niemieckiej działalność klasztoru została zawieszona, pozostałych ok. 40 zakonników Niemcy aresztowali 19 września 1939. Po wyjściu na wolność zorganizował w klasztorze ośrodek usług dla okolicznej ludności i oddał się pogłębianiu formacji pozostałych przy nim współbraci. Powtórnie aresztowany 17 lutego 1941, przesłuchiwany i więziony na Pawiaku. 28 maja 1941 trafił do obozu koncentracyjnego w Auschwitz, gdzie otrzymał numer 16670. Podczas apelu w obozie 29 lipca 1941 dobrowolnie wybrał śmierć głodową w zamian za skazanego współwięźnia Franciszka Gajowniczka, który był w grupie 10 więźniów skazanych na śmierć, za ucieczkę z obozu jednego z więźniów (świadkiem tego zdarzenia był Michał Micherdziński). Ojciec Kolbe zmarł 14 sierpnia 1941 dobity zastrzykiem trucizny – fenolu przez funkcjonariusza obozowego, kierownika izby chorych Hansa Bocka.

Pierwszy polski męczennik okresu II wojny światowej wyniesiony na ołtarze podczas beatyfikacji w 1971 roku a kanonizowany przez papieża Jana Pawła II 10 października 1982, jako męczennik.

Cytat z opowieści więźnia z Auschwitz, Zygmunta Gorsona:

„Wielu z nas straciło nadzieję, wielu chłopców w moim wieku rzucało się na druty wysokiego napięcia. Kiedy błąkałem się, szukając kogokolwiek, z kim mógłbym podzielić się wspomnieniami, o. Kolbe mnie spotkał i rozmawiał ze mną. Był dla mnie jak anioł, ocierał zawsze moje łzy. Straciłem wiarę, a o. Kolbe mi ją przywrócił! Jestem Żydem od pokoleń, ponieważ jestem synem matki Żydówki, jestem wyznania mojżeszowego i jestem dumny z tego. On wiedział, że jestem Żydem, lecz to nie stanowiło różnicy. Jego serce nie czyniło rozróżnienia między osobami i nie miało dla niego znaczenia to, czy są Żydami, katolikami lub jeszcze innych religii: on kochał wszystkich i dawał miłość, nie innego jak miłość.”

Zaprezentowana postać bardzo dobrze wpisuje się w krajobraz religijny i motto naszego miasta „Bielsk łączy ludzi” oraz może służyć za wzór jego mieszkańcom.

Wielu ulicom w kilkudziesięciu miejscowościach w Polsce nadano jego imię, m.in. jednej z ulic w: Białymstoku, Bydgoszczy, Jaworznie, Legnicy, Mszanie Dolnej, Oświęcimiu, Pile, Radomsku, Rzeszowie czy Warszawie.

UZASADNIENIE

Cyryl, który na chrzcie św. otrzymał imię Konstantyn, urodził się w Tesalonikach w 826 r. Po odbyciu studiów filozoficznych w Konstantynopolu prowadził wykłady z filozofii i był bibliotekarzem. W 855 r. postanowił wejść na drogę życia zakonnego dołączając do swego brata Metodego w klasztorze w Bitynii. Metody, który na chrzcie świętym otrzymał imię Michał, urodził się ok. 815 r. Posiadał wykształcenie prawnicze, po ukończeniu nauki powierzono mu na dworze cesarskim wysoki urząd, z którego jednak zrezygnował wstępując do klasztoru w Bitynii.

Świętym Cyrylowi i Metodemu słowiańska część Europy zawdzięcza przyjęcie chrześcijańskiej wiary oraz jej zakorzenienie się w kulturze. Ci dwaj święci bracia tworzyli zręby języków słowiańskich. Św. Cyryl przetłumaczył Ewangelie i Psalmy na język starocerkiewno-słowiański. Od św. Cyryla bierze swą nazwę alfabet zwany cyrylicą. Jan Paweł II nadał im tytuł patronów Europy. Ich pamięci poświęcił też list Apostolski.

Działalność Cyryla i Metodego uważana jest za wzór wolnej od partykularyzmu, wyłączności etnicznej, uprzedzeń rasowych czy narodowej pychy działalności misyjnej Kościoła odwołującej się do naturalnych uczuć ludzkiego serca.

Nic zatem dziwnego, iż Jan Paweł II listem apostolskim *Egregiae virtuti* z 31 XII 1980 r. ogłosił ich współpatronami Europy dążącej do zjednoczenia. W 1985 r., w 1100. rocznicę śmierci Metodego, wydał encyklikę *Slavorum Apostoli*, stwierdzając w niej m.in.: Cyryl i Metody stanowią jakby ogniwo łączące, jakby pomost pomiędzy nurtem tradycji wschodniej i zachodniej, która łączy się razem w jedną wielką tradycję Kościoła powszechnego. (...) Realizując własny charyzmat, Cyryl i Metody wnieśli decydujący wkład w budowę Europy nie tylko jako wspólnoty wiary chrześcijańskiej, ale także jako organizmu państwowego i kulturalnego.

Święci Cyryl i Metody mogą stawać się dla nas zawsze wzorami trwania w naszej wierności Cierpiącemu i Zmartwychwstałemu Chrystusowi.

UZASADNIENIE

Idea solidarności międzyludzkiej, zawsze była obecna w myśli chrześcijańskiej.

Do takiej solidarności wzywał Jan XXIII w encyklice *Pacem in terris*, wskazując na nią jako na jeden z filarów pokoju (obok sprawiedliwości, prawdy i wolności). Sobór Watykański II stwierdził natomiast: "*Niech dla wszystkich będzie rzeczą świętą zaliczanie solidarności społecznej do głównych obowiązków dzisiejszego człowieka oraz przestrzeganie jej. Im bardziej bowiem jednoczy się świat, tym wyraźniej zadania ludzi przekraczają ramy partykularnych grup i powoli rozciągają się na cały świat*". Sobór dodał jednocześnie, że solidarność ludzka znajduje szczególne potwierdzenie i umocnienie we wcieleniu Syna Bożego. Jezus Chrystus jest solidarny z ludźmi i uczy tego swoich uczniów. Tę perspektywę potwierdził Paweł VI, ukazując w encyklice *Populorum Progressio* solidarność jako istotny warunek pełnego rozwoju świata.

Jak stwierdza Jan Paweł II: "*W tym duchu już dawno temu przemawiali Ojcowie Kościoła i teologowie. Stąd się zrodziły encykliki społeczne ostatniego stulecia, a w czasach ostatnich nauczanie Soboru oraz współczesnych Papieży – Jana i Pawła, między innymi Janowa encyklika o pokoju*". W świetle nauczania Kościoła solidarność zawsze była potrzebna człowiekowi i życiu społecznemu. Czasy współczesne, które charakteryzują się zjawiskiem wielkiej zależności ludzi od siebie nawzajem, w sposób zdecydowany spotęgowały zapotrzebowanie na tego rodzaju zasadę życia społecznego, jak i ludzką postawę. Solidarność jest więc odpowiedzią na potrzeby współczesnego świata

Najszerzej przedstawia wizję solidarności w encyklice *Sollicitudo Rei Socialis*, a także w niektórych orędziach na Światowy Dzień Pokoju, chociaż wezwanie do solidarności przewija się właściwie przez wszystkie jego orędzia pokojowe. Papież odwołuje się nie tylko do wcześniejszej nauki Kościoła, ale także do swojego nauczania etycznego sprzed pontyfikatu. Częsty i natarczywy apel o solidarność – tak w skali poszczególnych narodów, jak i w skali globalnej – wiąże się nie tylko ze znaczeniem tej zasady, ale także z głębokim przekonaniem Jana Pawła II o zaniku postawy solidarności. Papież stwierdza: W powiązaniu z szerzącym się coraz powszechniej indywiduizmem dostrzega się coraz mniej przejawów solidarności międzyludzkiej [...], zauważa się zanik poczucia solidarności, co powoduje, że ludzie – choć nie brakuje im tego, co konieczne pod względem materialnym – czują się bardziej osamotnieni, pozostawieni samym sobie, pozbawieni uczuciowego oparcia.

Na użytek naszych rozważań określamy taką solidarność jako „społeczną”. Wychodzi ona bowiem poza krąg najbliższych nam osób i zwraca się w kierunku pewnej całości, która ma właśnie naturę społeczną – czy będzie to rodzina, czy wspólnota gminna lub mieszkaniowa, czy przedsiębiorstwo, w którym pracujemy. Specyficznym rysem omawianej postawy jest wyczulenie na potrzeby społeczności i żywa troska o ich zaspokojenie, nawet z pewnym nadatkiem zainteresowania i wysiłku ze strony podmiotu działającego. Od cząstkowości czy partykularyzmu wychodzi się ku komplementarności, dopełniając swoim działaniem to, co czynią albo zaniedbują inni.

Autor Listu do Hebrajczyków pisze, że Jezus Chrystus został „poddany próbie pod każdym względem podobnie jak my – z wyjątkiem grzechu” (Hbr 4, 15). To jest najwyższy z możliwych przykładów i wzorców solidarności, odsłonięty naszym oczom w orędziu ewangelicznym.

Jesteśmy przekonani, że mieszkańcy Bielska Podlaskiego zasługują, aby jedna z ulic nosiła nazwę – SOLIDARNOŚCI.

UZASADNIENIE

Zbigniew Herbert (1924 – 1998) polski poeta i eseista, autor utworów dramatycznych i słuchowisk, pisarz o wielkim dorobku, wyjątkowym autorytecie artystycznym i moralnym, o biografii tragicznie uwikłanej w historię XX wieku. Urodził się 29 października 1924 we Lwowie, zmarł 28 lipca 1998 w Warszawie.

Laureat wielu polskich i zagranicznych nagród literackich. Należy do najczęściej tłumaczonych polskich pisarzy. Jako poeta debiutował w 1950, jednak pierwszą książkę poetycką ("**Struna światła**") wydał dopiero w 1956 roku.

Znaczące dramaty („Jaskinia filozofów”, „Drugi pokój”, „Lalek”) i znakomite eseje („Barbarzyńca w ogrodzie”, „Martwa natura z wężem”) pozostają mniej znane niż poezja Zbigniewa Herberta. Jego twórczość poetycka obejmuje m.in. tomy „Struna światła” (1956), „Hermes, pies i gwiazda” (1957), „Studium przedmiotu” (1961), „Napis” (1969), „Pan Cogito” (1974), „Raport z oblężonego miasta” (1983), „Elegia na odejście” (1990), „Ronigo”(1992), „Epilog burzy”(1998).

Wielcy żyjący poeci polscy twórczość Zbigniewa Herberta określają jako wybitną i ponadczasową, nazywając Go Księciem Poetów.

Czesław Miłosz – Noblista Literacki tak pisał o Zbigniewie Herbercie:

„Umarł wielki poeta. Każdy kraj ma w ciągu całej swojej historii zaledwie kilku takich poetów, których słowa stają się własnością języka przekazywaną z pokolenia na pokolenie. Tak stało się z poezją Herberta jeszcze za jego życia” Herbert jako poeta był najrozmaiciej interpretowany i chyba każdy Jego obraz nie wyczerpuje treści Jego dzieła. Toteż coraz to nowe interpretacje będą się mnożyły.

A co do jego życia, to było trudne i co sam dzisiaj – jestem pewien – chciałby usłyszeć, to że zostało nagrodzone wiecznotrwałym laurem za działalność”.

Wisława Szymborska – Noblistka Literacka określa poetę słowami:

„ Herbert był wielkim artystą i myślicielem. O jego miejsce w literaturze polskiej możemy być zupełnie spokojni. Będzie je miał zawsze.”

W podobnym tonie wypowiada się o Zbigniewie Herbercie wielu znanych i cenionych pisarzy, poetów, artystów, krytyków literackich oraz czytelników jego poezji i utworów dramatycznych.

Był niezłomnym człowiekiem zasad i gorącym patriotą polskim.

Jego słowa i postawa dla wielu były drogowskazem w czasach pogardy i w trudnych wyborach moralnych teraźniejszości.

Jest ze wszech miar godzien, aby pamięć o Nim była trwała i mieszkańcy Bielska Podlaskiego będą mogli czuć się zaszczytzeni posiadając ulicę Jego imienia.

Szanowni mieszkańcy

Bielska Podlaskiego, a szczególnie ul. W. Gomułki

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Ziemi Bielskiej w związku z obowiązkiem zmiany w Bielsku Podlaskim nazw kilku ulic (nakazanych przez IPN - Instytut Pamięci Narodowej) - **zglasza propozycję zmiany nazwy ulicy obecnie noszącej nazwę: Władysława Gomułki, na ulicę, której patronem byłby Antoni Wojtkowski, przedwojenny burmistrz naszego miasta.**

Antoni Wojtkowski burmistrzem Bielska Podlaskiego był od co najmniej 1922r. do 1923r. Działalność Jego przypadła na bardzo trudny okres dla naszego miasta, po I wojnie światowej. W pobliżu ulicy, której patrona proponujemy, znajdują się ulice noszące imiona dwóch jego następców: burmistrza Władysława Żarniewicza oraz burmistrza Alfonsa Erdmana.

Postać pierwszego burmistrza naszego miasta w odrodzonej po zaborach Polsce niestety jest zapomniana, dlatego poniżej przedstawiamy jego życiorys:

Antoni Wojtkowski urodził się 13 czerwca 1859 roku, w Bujence koło Ciechanowca, jako syn Franciszka Wojtkowskiego i Katarzyny z Gontarczuków. Początkowe nauki pobierał w Ciechanowcu, potem uczył się w gimnazjum. Do 1884 roku studiował prawo na uniwersytecie.

A. Wojtkowski po 1904 roku przeprowadził się z Ciechanowca do Bielska. Jesienią 1906 roku brał udział jako członek komitetu inicjatywnego, w utworzeniu w Bielsku biblioteki publicznej z czytelnią. W tym samym czasie A. Wojtkowski angażował się także w tworzenie bielskiego Stowarzyszenia Spożywców (obecnie PSS Społem). W pierwszym okresie był kasjerem tego Stowarzyszenia. W latach 1908-1910, jako członek, wchodził w skład urzędu do spraw podatku mieszkaniowego w Bielsku, zaś w latach 1910-1915 był prywatnym adwokatem w sprawach cywilnych i karnych.

Nie wiadomo dokładnie od kiedy Antoni Wojtkowski został burmistrzem Bielska. W dokumentach wymienia się go jako pełniącego tę funkcję na początku stycznia 1923, czyli niewątpliwie burmistrzem był już w 1922 roku, a może i wcześniej. Zarządzanie miastem w okresie ciągłego formowania się państwa po rozbiorach, a także po wojnie światowej i polsko-bolszewickiej 1920 roku, było nie lada wyzwaniem. Po nim, funkcję tę od 1 grudnia 1923 roku pełnił Władysław Żarniewicz.

Antoni Wojtkowski powrócił do swego zawodu i pracował jako obrońca sądowy, prowadząc biuro przy ulicy Mickiewicza 19. Nie założył rodziny i nie pozostawił po sobie potomstwa. Dożył sędziwego wieku 97 lat. Zmarł 22 lipca 1956 roku w Bielsku Podlaskim. Spoczął na miejscowym cmentarzu parafialnym.

Załącznik do wniosku w sprawie nadania nowych nazw ulic

W miejsce istniejącej ul. 30 Lipca na ul. **Niepodległości Polski**.

UZASADNIENIE:

Celem jest upamiętnienie odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918, po 123 latach zaborów (1795–1918). Odzyskiwanie przez Polskę niepodległości było procesem stopniowym. Jeszcze przed trzecim rozbiorem Rzeczypospolitej w 1794 r. wybuchło powstanie kościuszkowskie (insurekcja kościuszkowska: polskie powstanie przeciw Rosji i Prusom) dla ratowania niezależności i utrzymania państwowości. Ten zryw zapoczątkował wybuchy następnych powstań narodowych, których celem było odzyskanie niepodległości. Niżej przedstawiamy najważniejsze powstania w okresie niewoli:

1. Powstanie Wielkopolskie z 1806 roku (powstanie przeciw Prusom)
2. Lata 1830-1831 - Powstanie listopadowe (wojna polsko-rosyjska: polskie powstanie narodowe przeciw Rosji)
3. Rok 1846 - Powstanie krakowskie (jeden polski zryw narodowo-wyzwoleńczy wymierzony przeciwko trzem okupantom jednocześnie: Rosji, Prusom i Austrii)
4. Lata 1863- 1865 - Powstanie styczniowe (polskie powstanie narodowe przeciwko Imperium Rosyjskiemu)
5. Lata 1918-1919 - Powstanie wielkopolskie (zbrojne wystąpienie polskich mieszkańców Wielkopolski przeciwko Niemcom)
6. Rok 1919 - Powstanie sejneńskie (powstanie zorganizowane przez POW przeciw litewskiej administracji na Sejneńszczyźnie)
7. Lata 1919-1921 - Powstania śląskie (trzy konflikty zbrojne na Górnym Śląsku, jakie miały miejsce między ludnością polską i niemiecką)

Nie jest prawdą powszechnie powtarzany mit, jakoby wszelkie polskie powstania zakończyły się klęską. Owszem, powstańcy podejmowali próby walki z okupantem posiadającym zorganizowaną armię i aparat terroru, co kończyło się w większości tragicznie, natomiast należy wiedzieć, że powstanie wielkopolskie z 1806 roku, powstanie wielkopolskie z lat 1918-1919 (warto dodać, że powstań wielkopolskich było w ciągu 124 lat aż pięć) czy powstanie sejneńskie z 1919 r. zakończono pełnym sukcesem. Także w drugim powstaniu śląskim w całości osiągnięto założone cele, a częściowym sukcesem zakończyło się także pierwsze i trzecie.

II Wojna Światowa to ponowna niewola i eksterminacja narodu polskiego. Setki tysięcy obywateli Polski walczyło z okupantami, a wymownym przykładem jest **Powstanie warszawskie** (wystąpienie zbrojne przeciwko Niemcom w 1944 roku) i pokazanie światu, że jesteśmy godni żyć w wolnej Ojczyźnie. Tak się jednak nie stało i dopiero w 1989 roku Polska odzyskała prawdziwą wolność. Dlatego o Niepodległość Polski trzeba dbać na co dzień i mieć szacunek do wielkich bohaterów powstań jak też do tysięcy bezimiennych jej bohaterów, którzy oddali życie dla nas, żyjących w wolnej Ojczyźnie.